

двѣ думи: кръстоносенъ исходъ на личнитѣ си и обществени врагове, които въ нѣкои минути трѣбва да бждатъ погалени и съ сабля френгия...

III.

Но, освѣнъ съ тая непримирима черта, характерътъ на Христо Ботйовъ, като публицистъ и политикъ, се рисува прѣдъ насъ въ още нѣколко положения.

Споредъ нашитѣ днешни понятия политиката не е въпросъ на правда (justice) и редъ (ordre), както, напримѣръ, учѣха нѣкои отъ учителитѣ на нашия поетъ; политиката е изразъ на интересъ, политиката е въпросъ на комбинирани интереси, духовни и материални, и прѣдимно материални, които дадена организация (или правителство) изнася въ общественитѣ борби. Политиката на оная класа взема прѣдимство въ живота, която е по-силна въ производството да речемъ, която разполага съ повече материална и духовна енергия, и по силата на това уловие чрѣзъ борба се е наложила като меродавна въ живота. Писаната история на човѣчеството е жива свидѣтелка на тая борба, тя е една дълга върволица отъ борба на класитѣ, всѣки пжъ завършвана било чрѣзъ революция, която е „измитала цѣлото общество, било чрѣзъ прѣмахването на двѣтѣ воюващи класи“ („Le Manifeste communiste“, §. 2). Въ историческитѣ епохи, които прѣдшествоваха нашата — пишеха авторитѣ на Манифеста — ние виждаме навсѣкждѣ малко-много обществото да прѣдставлява една организация пълна отъ всевъзможни класи, намираме една иерархия на социалнитѣ рангове увеличена. Въ древния Римъ ние намираме патриции, рицари, плебеи и роби; въ срѣднитѣ вѣкове — господари, васали, господари въ занаятчиинитѣ, компанони, serfs, и почти всѣка една отъ тѣзи класи търпи на свой редъ една особна иерархия.